

*Архимандрити Методије,
и његов Манастир Прејодобној Прохора Пчињској*

МОНАШКИ ПОДВИГ ПРЕПОДОБНОГ ПРОХОРА ПЧИЊСКОГ У СВЕТЛОСТИ ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВОГ

*Диван је Бој у светима Својим.
(Пс. 67, 36)*

Најтеже и најважније питање за човека које налазимо у Светом Јеванђељу, поставио је Христу један младић: *Учићељу благи, шта ми треба чинити да добијем живој вечни?*¹ Важност овог питања у очима Светог Прохора достигла је највећу могућу меру: опредељење између вечног живота и вечне смрти. Тај осећај живог Логоса који се обраћа ономе који чита Свето Писмо, суштински је одредио живот младог Прохора.

Свети Прохор је у лику јеванђелског младића препознао себе; горећи пламеном љубављу према Господу, он је жудео да Му даноноћно служи умом и срцем, духом и телом. Зато је волео цркву са њеним светим богослужењима и сваки дан одлазио у њу на молитву; то је била најслађа храна његовој побожној души. Слушајући речи Господа Христа у Јеванђељу: *Који људи оца или мајер*

1 Мк. 10, 17.

*већма неіо мене, није мене достојан*² и Који ме љуби, нека узме крст свој и иде за мно³, Прохор се укрепљиваше и озараваше Духом Божијим, те реши да остави свет и све красоте света, и целог себе посвети Богу. Изашавши из цркве, где слушаше ове речи Господње, он све своје имање раздаде сиромасима и отиде у пустињу, певајући заједно с пророком Давидом: *Жедна је душа моја Боја, Боја живоја. Као шио кошуја тиражи пошоке, шако душа моја тиражи шеде, Боже!*⁴

Отшелнички пут началника монашког предања, Преподобног Антонија Великог (†356), почиње идентичном сценом сусрета са живим Логосом Јеванђеља. Наиме, ушавши једне недеље у храм и чувши Христове речи, као одговор на младићево питање: *Ако хоћеш савршен да будеш, иди продај све шио имаш и подај сиромасима, /.../ ја хајде за мно⁵*, млади Антоније је такође у лику младића препознао себе. Као да су њему лично упућене ове речи, он одговара на њих тако што распродаје имање, одлази у пустињу и посвећује се подвигу, ради извршавања заповести Христових. И Прохор и Антоније су оличење младића из јеванђелске приче, коме се Христос обраћа; обојица полазе истим животним путем и у истом старосном добу. Свети отац Прохор је, дакле, још увек онај младић из јеванђелске приче, само преображен, као што су то и Свети Макарије, Антоније и Златоуст.

Житије Преподобног Прохора сведочи његову дубоку, непоколебљиву веру и познање живог Бога, јављенога у Христу Господу. Све што је чинио и мислио

2 Мт. 10, 37.

3 Према: Мт. 10, 38.

4 Пс. 41, 2; 1.

5 Мт. 19, 21.

до свог последњег даха, све је то једна чудесна поема, нај-
лепша песма испевана на овоземаљском језику – песма
о Христу Господу, Спаситељу нашем. Христос је за њега
био и остао све и сва! Пресвета Тројица била је зеница
његовог бића. Трудио се, до последњег издисаја, да свети,
незасорни и непорочни живот буде обележје његовог
постојања. Господ је научио Светог Прохора да у свему
види, осећа и доживљава велику и свету тајну Божијег
дејства, Божијег присуства и Његове стваралачке силе,
зато га је и даривао даром пророштва.

У сваком народу јавља се понеки велики човек у њего-
вој старијој и новијој историји. Нас, као народ Божји који
обитава на овим просторима и који према својим моћима
доноси плодове свога постојања, Господ је у овим распет-
тим временима благословио многим часним, честитим
и светим људима. Али, међу свима њима посебно место
заузима Преподобни Прохор Пчињски, козјачки и наго-
ричански пустиножитељ и подвижник.

По речима ћелијског благовесника, Светог оца Ју-
стина, сваки хришћанин дужан је да својим животом
исписује и даље Јеванђеље Христово. Сагласно тој мисли
и апостолској препоруци, живот Светог Прохора уистину
је био једно живо ходајуће Јеванђеље Христово. Подви-
жнички живот Светог Прохора јесте његово опредељење
за Царство небеско и као такав, изгледа као одрицање
од света; у ствари, он то није, већ је зидање на „чврстом
темељу”⁶ и борба за живот вечни. За Светог Прохора
пустиња је била колевка одрицања Бога ради, врлетна
стаза намењена Богом изабранима, храбрима духом,
снажнима вољом и бистрима разумом. Он се удаљио од
овога света и људи, да би се поново са њима сјединио у

6 Према: Лк. 6, 48.

љубави – али у љубави Христовој, нелицемерној, несебичној и кроткој. Отишао је у пустињу да се постом и молитвом припрема за Царство небеско. Целога живота прослављао је Господа својим животом, а Бог је њега прославио нетљеним и чудотворним моштима његовим, које ево већ девет и по векова чудотворе, до дана данашњег изливајући целебно миро.

Својим животом Преподобни је постао сведок да је смрт побеђена кроз Христа. Он доказује и оличава Христову борбу и победу, у њему се она поново збива на личном плану. Монашки живот којим је живео Свети Прохор јесте стално умирање. И док је мучеништво тренутно страдање, монаштво је стално мучеништво. Живот монаха је време Христовог страдања, са благим наговештајем дарова Његових. Цело његово уздање и богатство јесте живот после овог живота, у Христу и са Христом.

Монаштво је украс и цвет хришћанства. Оно својом светошћу привлачи пажњу ревнитеља побожности и многи од њих, надахњујући се монаштвом и пламтећи љубављу према њему, желе да постану носиоци тог анђелског чина на земљи. Диван пример искреног побожног живота у Христу јесте Свети отац Прохор, у коме је благодат Светога Духа тако снажно деловала, да је он непрестано усходио из силе у силу, хитајући ка свом циљу. Преподобни Прохор спознао је да је циљ подвижничког живота Царство Божије, а пут који води к њему – чистота срца, без које тај крајњи циљ није могуће достићи.

Ради стицања благодати Духа Светога, Преподобни се посветио многим подвизима, од којих је најважнији стицање молитве. Молитва је насушни дах и вапај искомског и неувелог цвета душа наших. Она је истина свепрожимајуће силе Божије и богосазданости човекове, којом он општи и сажима се са својим Творцем. Молитва

представља пуноћу живота, она је животворна снага и нелицемерни израз љубави. Кроз молитву је Адам пре пада непрестано општио са Богом, а после пада она се са напором и муком враћа у срца наша.

Шта ми можемо знати о подвизима Преподобног Прохора, о његовој борби, храбрости, непоколебљивости и жртвености која превазилази границе људске издржљивости? Само оно што нам је делимично откривено; његово обитавање у пустињи остало је за нас тајна. Он је у Богу потврђен, и Бог је њега потврдио пред људима као Светога свога – пројавио га је још за живота, приликом сусрета са Романом Диогеном, а још више после његовог блаженог упокојења, када је благодатна сила из његових светих моштију говорила више од речи. На Светом Прохору испуниле су се речи Спаситељеве да ће из тела верних потећи реке воде живе⁷. Управо та река благодати Божије тече девет и по векова из светог тела Преподобног Прохора, раздељујући своје благодатне дарове свима који му са вером и љубављу притичу. Његове чудотворне мошти јесу потврда и сведочанство темеља наше вере, Васкрсења Христовог, али и нашег васкрсења о Његовом Другом доласку.

Нека молитве Светог оца Прохора буду са свима нама. Амин!

7 Према: Јн. 7, 38.